KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 30 juli 1996 door de minister-president van de Vlaamse regering verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van decreet "houdende goedkeuring van het verdrag betreffende het statuut van de Europese scholen, ondertekend in Luxemburg op 21 juni 1994", heeft op 24 oktober 1996 het volgend advies gegeven :

I. STREKKING VAN HET ONTWERP.

Het voorontwerp beoogt de instemming van het Vlaams Parlement met het verdrag betreffende het statuut van de Europese scholen, dat grotendeels in de plaats komt van de bestaande regeling van de Europese scholen. Europese scholen zijn onderwijsinstellingen van kleuter-, lager en secundair onderwijsniveau die in hoofdorde ten behoeve van de kinderen van het personeel van de Europese Gemeenschappen zijn opgericht.

Een eerste titel van het verdrag omschrijft de taak van de Europese scholen, de wijze van hun oprichting, het verstrekte onderwijs en de pedagogische organisatie en bevat bepalingen betreffende de erkenning van de door de scholen uitgereikte diploma's en getuigschriften. De Europese scholen wordt rechtspersoonlijkheid verleend.

Titel II somt de organen van de scholen op en omschrijft hun samenstelling en bevoegdheden. Titel III regelt de vertegenwoordiging van het personeel, titel IV de inspraak van de ouders. Titel V betreft de financiële organisatie en titel VI de geschillenregeling, waarbij het Hof van Justitie bevoegd wordt verklaard om geschillen tussen de verdragsluitende partijen inzake uitlegging en toepassing van dit verdrag te beslechten en waarbij een Kamer van Beroep wordt ingesteld voor zekere geschillen die betrekking hebben op de toepassing van het verdrag op de erin bedoelde personen.

II. VOORAFGAANDE FORMALITEITEN.

1. Ofschoon de toepassing van het goed te keuren verdrag een weerslag kan hebben op de uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap, zoals blijkt uit onder meer zijn artikel 25, werd het voorontwerp niet, in toepassing van artikel 8, § 1, 1°, en artikel 10, § 1, 1°, van het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 tot regeling van de begrotingscontrole, voor advies aan de Inspectie van Financiën en voor akkoord aan de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting voorgelegd.

2. Er blijkt ook niet dat de adviezen van de Sociaal-economische Raad voor Vlaanderen (SERV) en van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) werden ingewonnen. Het voorontwerp strekt nochtans tot instemming met een verdrag dat betrekking heeft op het onderwijs, d.w.z. een materie zowel bedoeld in artikel 6, § 1, a, van het decreet van 27 juni 1986 op de Sociaal-economische Raad voor Vlaanderen als in artikel 156, § 2, 1°, van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II. Enkel wat begrotingsdecreten betreft wordt hierop uitzondering gemaakt. Het advies van de SERV en de VLOR was derhalve op grond van die bepalingen vereist.

In dat verband moet de mening van de gemachtigde van de regering worden weersproken, als zouden de adviezen van de SERV en de VLOR wat onderwijsaangelegenheden betreft enkel vereist zijn inzake voorontwerpen van decreten welke zelf normen op onderwijsgebied bevatten. De door die

adviescolleges te verlenen adviezen hebben immers, net zoals de adviezen van de afdeling wetgeving van de Raad van State, ook betrekking op de inhoud van het verdrag zelf, en niet enkel op het instemmingsdecreet (1). Overigens kan worden opgemerkt dat de VLOR krachtens artikel 156, § 1, van het voornoemde decreet Onderwijs II een algemene bevoegdheid heeft tot studie, overleg en advies over alle aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis, § 2, 2° - nu artikel 127, § 1, 2° - van de Grondwet.

Dit advies wordt dan ook gegeven onder het voorbehoud dat de hiervoren bedoelde adviezen en instemming alsnog zullen worden ingewonnen c.q. verleend.

III. GEMENGDE AARD VAN HET VERDRAG.

De regeling van dit verdrag betreft een materie van onderwijs. Aangezien volgens de interne bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, het onderwijs door de Grondwet is toegewezen aan de Gemeenschappen, is het vanzelfsprekend dat het Vlaams Parlement zijn instemming moet verlenen met dit verdrag.

Volgens de memorie van toelichting is ook het optreden van de federale wetgever vereist omdat de Lid-staat waar de scholen gevestigd zijn deze kosteloos ter beschikking moet stellen. Het is echter niet evident dat het hierbij om een federale bevoegdheid gaat. Wat onder

---

(1) Zie R.v.St., afd. wetg., ver. kamers, advies van 21 oktober 1992, Gedr. St. Br.H.R., 1992-93, nr. A-219; zie ook A. Alen, Handboek van het Belgisch Staatsrecht, 1995, nr. 330, b.

"Lid-Staat" moet worden verstaan is terzake veeleer een zaak van interne bevoegheidsverdeling.

Andere bepalingen van het verdrag kunnen echter tot de conclusie leiden dat het om een gemengd verdrag gaat. Dat is meer bepaald het geval voor zijn artikel 3.1., volgens hetwelk het onderwijs kan bestaan uit kleuteronderwijs, vijf jaar basisonderwijs en zeven jaar secundair onderwijs. Deze regeling van de studieduur wijkt af van de in België geldende regeling waarvan de vaststelling, als bestanddeel van de minimale voorwaarden voor het uitreiken van de diploma's (1), en bij wijze van uitzondering op de algemene bevoegdheid inzake onderwijs van de gewesten, krachtens artikel 127, § 1, b) van de Grondwet, tot de bevoegdheid van de federale wetgever behoort.

---

(1) Zie de verklarende nota van de regering bij het voorstel dat artikel 59bis, § 2, eerste lid (thans artikel 127, § 1, eerste lid) van de Grondwet zou worden, waaruit blijkt dat hiermee bedoeld werden "de voorwaarden ... die werkelijk bepalend zijn voor de waarde en dus ook de gelijkwaardigheid van de diploma's : dit zijn enkel de grote indelingen van het onderwijs in niveaus, leidend tot de uitreiking van diploma's en eindgetuigschriften, alsook de minimale globale duur die aan elk van deze niveaus moet worden besteed" (Gedr. St. Senaat, B.Z. 1988, nr. 110 - 2/1, p. 1-5; zie ook de verklaringen van de Ministers voor Institutionele Hervormingen, geciteerd bij R. BLANPAIN, De bevoegdheden van Gemeenschappen en Gewesten, Brugge 1988, pp. 72, 73 en 77).

IV. VOORBEHOUD.

Bij de bekrachtiging van het Protocol, ondertekend te Luxemburg op 13 april 1962, nopens de oprichting van Europese Scholen vastgesteld onder verwijzing naar het te Luxemburg op 12 april 1957 ondertekende Statuut van de Europese School, maakte België, overeenkomstig artikel 8, teneinde de gelijkvormigheid van het Protocol met de Belgische wetgeving inzake het taalstelsel in het onderwijs en meer bepaald met de wet van 30 augustus 1960 te verzekeren, het volgende voorbehoud : "De toepassing van lid twee van artikel 1 doet geen afbreuk aan de Belgische wetgeving inzake de toelatingsvoorwaarden tot instellingen van onderwijs" (1).

Artikel 1, tweede lid, van het Protocol van 12 april 1957 laat immers toe dat andere kinderen dan de kinderen van het personeel van de Europese Gemeenschappen, van welke nationaliteit ook, tot de Europese scholen worden toegelaten.

Men achtte dit niet bestaanbaar met de artikelen 4 en 20 van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs. Artikel 4 bepaalt dat de onderwijstaal in het Nederlandse taalgebied het Nederlands is, het Frans in

---

(1) Zie de parlementaire bespreking daaromtrent : Gedr. St., Senaat, 1974 - 1975, Nr. 525/1, p. 2 - 3 (memorie van toelichting), Gedr. St., Senaat, 1974 - 1975, Nr. 525/2 pp. 2 - 4 (verslag), Parl. Hand., Senaat, 18 juni 1975, p. 2477 - 2478 en Parl. Hand., Kamer, 6 november 1975, p. 191 - 192.

het Franse taalgebied en het Duits in het Duitse taalgebied, behoudens in de gevallen bepaald bij de artikelen 6 tot 8. Artikel 20 bepaalt dat in de scholen die in België worden opgericht krachtens een internationale overeenkomst waaraan België deelneemt, de onderwijstaal overeenkomstig de artikelen 4 en 5, eerste lid (1), van de wet van 30 juli 1963 wordt bepaald voor leerlingen van Belgische nationaliteit en leerlingen van vreemde nationaliteit waarvan het gezinshoofd in België verblijft en niet behoort tot een volkenrechtelijke organisatie, een ambassade, een gezantschap of een consulaat of een instelling van internationale aard, als dusdanig erkend bij koninklijk besluit op eensluidend advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

Met het voorbehoud wenste de Belgische regering te vermijden dat de integrale toepassing van het Protocol het mogelijk zou maken dat in de Europese Scholen in Mol-Geel kinderen in een andere taalafdeling zouden worden opgenomen dan die bepaald in de Belgische wet.

Er blijkt niet dat thans opnieuw een dergelijk voorbehoud wordt gemaakt. Het ontbreken ervan zou betekenen dat artikel 20 van de voormelde onderwijstaalwet buiten werking wordt gesteld, aangezien artikel 1 van het goed te keuren verdrag niet uitsluit dat andere kinderen dan die van het personeel van de Europese Gemeenschappen tot de in België gevestigde Europese scholen worden toegelaten, en

---

(1) In het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad is de onderwijstaal het Nederlands of het Frans al naar de keuze van het gezinshoofd, wanneer dit in het bedoeld arrondissement verblijft.

aangezien het verdrag voorrang heeft op een internrechtelijke regeling.

V. VORMOPMERKINGEN.

1. Het opschrift zou beter als volgt kunnen worden geformuleerd : "Decreet houdende instemming met het Verdrag houdende het statuut van de Europese scholen, en de Bijlagen I en II, ondertekend te Luxemburg op 21 juni 1994".

2. Men schrijve in het indieningsformulier : "De Minister-President van de Vlaamse Regering en Vlaams Minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie".

3. Overeenkomstig de omzendbrief VR 95/4, van 4 oktober 1995 inzake wetgevingstechniek, nr. 103, redigere men artikel 1 van het voorontwerp als volgt : "Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid".

4. Rekening houdend met de opmerking bij het opschrift en met nr. 105 van de voornoemde omzendbrief stelle men artikel 2 als volgt : "Het Verdrag houdende het statuut van de Europese scholen, en de Bijlagen I en II, ondertekend te Luxemburg op 21 juni 1994, zal volkomen uitwerking hebben". De precisering "wat de Vlaamse Gemeenschap betreft" is niet strikt noodzakelijk.

VI. SLOTOPMERKING - SAMENWERKINGSAKKOORD.

Luidens artikel 92bis, § 4bis, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, sluiten de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, elk wat hen betreft, in ieder geval één of meer samenwerkingsakkoorden over de vertegenwoordiging van België bij internationale en supranationale organisaties en over de procedure in verband met de standpuntbepaling en met de bij gebreke van consensus aan te nemen houding in deze organisaties.

Het voorliggende verdrag omvat verscheidene bepalingen die verwijzen naar besluitvormingsprocessen waarin de verdragsluitende partijen zijn betrokken, zoals onder meer, de gratis terbeschikkingstelling en het onderhoud van lokalen (artikel 2.3 van het verdrag), de detachering of aanstelling van leerkrachten (artikel 3.2 en 12.4, a) en de vertegenwoordiging, het stemrecht en het voorzitterschap in de raad van bestuur (artikel 8.1,a en 8.5). Deze en andere aangelegenheden betreffen "de vertegenwoordiging van België" resp. "de standpuntbepaling en ... de bij gebreke van consensus aan te nemen houding" waarover de intern bevoegde overheden verplicht zijn een samenwerkingsakkoord te sluiten.

Het bestaande samenwerkingsakkoord met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie kan hier geen toepassing vinden, in strijd met de bewering van de gemachtigde van de regering, aangezien hier op geen enkel ogenblik sprake is van beraadslagingen of werkzaamheden in het kader van de Ministerraad van de Europese Unie.

Het Vlaams Parlement zal er dan ook moeten over oordelen of het zijn instemming met dit verdrag afhankelijk maakt van het voorafgaandelijk sluiten van een samenwerkingsakkoord. In ieder geval is dit samenwerkingsakkoord ook onderworpen aan decretale goedkeuring krachtens artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de voormelde bijzondere wet tot hervorming van de instellingen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	D. ALBRECHT,	
	G. SCHRANS,	assessoren van de
	A. ALEN,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. L. VERMEIRE, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS. J. DE BRABANDERE.